

специфичности и постојању албанске (шиптарске) заједнице која је почев од прве а нарочито друге Југославије била све бројнија и доминантнија у односу на тамошње Србе и Црногорце. Но у Србији има (и одувек је било) и теоретичара и писаца, какав је и проф. Павле Николић који доказује да образовање ових двеју покрајина и њихово прикључивање Србији представља крупан историјски промашај и узрок великих недаћа по Србију, с обзиром да за постојање тих аутономија није било основа у историјским и другим околностима.

Увођење покрајина у уставно уређење Србије било је увод у касније непримерене експерименте и трагичне промене њене првобитне концепције, с обзиром да је наша аутономија изгубила елементе класичне политичко-територијалне организације и постала квазидржава и практично се изједначила са осталим републикама у саставу југословенске федерације. Сличне аргументе (али другачијим поводом) проф. Николић је поновио и изрекао у вези војвођанске аутономије, након рушења режима Слободана Милошевића, када је критиковао политичке тежње и планове да Војводина постане правно лице са оригиналним правима јер су, по њему, таква права неоснована и не постоји било шта из чега би она потицала.

Како је речено, процес радикалног мењања концепције политичкотериторијалне аутономије је трасиран уставном реформом 70-тих година XX века, усвајањем уставних амандмана (1968 и 1971.) на Устав СФРЈ од 1963. год. што је означило и почетак конфедерализације и дезинтеграције југословенске федерације. Покрајине су све више губиле карактеристике аутономних јединица и јачале свој положај унутар Републике Србије постајући квазифедералне јединице у непостојећем федералном уређењу Србије. Али не само у Србији, њихов положај је ојачао и унутар југословенске федерације јер су постале носиоци суверених права и дужности које остварују на својој територији и преко својих органа. Оваква промена карактера и положаја аутономних покрајина је била погубна по правно и политичко јединство и функционисање Србије и њену равноправност са осталим републикама. Србија је правно и политички разбијена на три дела, при чему је своју власт могла несметано да спроводи само на свом ужем делу, али не и на територији аутономних покрајина јер су ове биле самосталне у оквиру својих аутономних права и дужности.

Овај погубни процес деформације аутономних покрајина у нашем бившем социјалистичком уставном уређењу је довршен Уставом СФРЈ